

Capítol 1

Era un dimarts, com tants altres, i pujava caminant a l'institut. Quan arribes a l'institut i veus centenars de criatures entrant, penses: quantes ho fan amb ganes? Quantes ens veuen com a part del seu futur? Sempre són, malauradament, preguntes sense resposta, ja que els nois i les noies d'aquestes edats no ho comenten gaire.

A les vuit del matí tenia classe amb 1r D. Es tractava d'un grup que ara anomenen "diversitat". Ja és ben curiós això de la diversitat. Sobretot, no hi pots estar en contra, series racista. Doncs endavant. Abans d'entrar em vaig distreure amb en Xing, un alumne d'un altre grup que el dia anterior no havia aparegut, un noi alt i que es fa veure encara que no vulgui. En Xing caminava enrere xerrant amb un amic xinès i vam xocar mig d'esquena. Es va veure amb l'obligació d'excusar-se:

—Ahir no em van deixar venir, havíem de fer l'inventari de la botiga de la meva mare...

I en aquella, com en tantes altres ocasions, no sabia quina cara posar. Ell no diu no vaig venir, sinó, no em van deixar venir. Diferent. M'enfado per què entengui que estudiar és molt important? En realitat, evidentment, el comprenia, perquè era xinès. Llavors, el felicito perquè ha ajudat a casa seva? Tant se val. Em vaig decantar per un somriure que ni jo ni ell sabríem interpretar. Tants n'hi ha que voldrien venir i no poden i tants que poden i no volen.

Vaig trencar cap a les escales i vaig començar a pujar. Quanta energia, aquella canalla! Quanta vida pels

passadissos d'un institut quan encara no ha entrat tothom a l'aula, una combinació explosiva de crits i hormones que començaven a despertar. Aquells crits, la disbauxa i les corredisses, es repeteixen dia sí i dia també. Enmig d'aquell frenesí vaig recordar que havia de passar per la tintoreria al sortir de l'institut, a recollir aquell abric que tant m'agradava, i que aviat arribaria l'hivern.

Eren pensaments banals com aquell els que a vegades m'ajudaven a travessar aquells passadissos fins a arribar a l'aula, la meua aula. Entro i... uf! Només havien arribat set dels dotze que tocaven. En Juan estava estirant els cabells a la Sofia i jo m'ho vaig mirar i vaig reaccionar; vaig cridar "PROU!". Un prou d'aquells ben contundents. Però ningú es va immutar i tot va seguir igual, amb en Juan estirant els cabells de la Sofia, i li estava fent mal. Vaig reaccionar de nou: em vaig apropar a en Juan i li vaig plantar una bufetada a la galta dreta. Ara sí, silenci absolut. Catorze ulls clavats en mi per allò que acabava de fer. Ja ho havia fet i no ho podia desfer.

En Juan no era gaire gran ni gaire forçut, però tenia aquella pell fosca que fa pensar que tenen molta força.

Vint anys treballant a l'ensenyament i aquella era la tercera bufetada que clavava. Jo, que sempre deia que la violència era un camí que no va enlloc, i quan em quedo sense recursos... plaf! Una bufetada!

En Juan es va quedar petrificat, cap mestra no l'havia pegat mai (potser algun mestre sí?). Allò va posar fi al conflicte Juan-Sofia i va encetar el conflicte professora-set alumnes.

Primer comentari:

—Esto no lo puedes hacer, eres profesora.

—I en Juan sí que pot estirar els cabells a una companya.

—Pero tu eres la profesora, va repetir algú altre.

Com si no ho sabés que jo era la professora, gràcies per recordar-m'ho.

—Si sóc la professora perquè no em feu cas quan dic prou?

I en Juan, molt ingènuament, —Yo no lo había oído.

—Sí, ja ho sé, no puc donar bufetades, no cal que m'ho digueu. Sé perfectament qui sóc, què sóc i què puc fer i què no puc fer. Però tu Juan, pots anar estirant amb aquesta ràbia els cabells de la Sofia?

—Es que Sofia se ha puesto con mi hermana.

—Mentira! —intervé de nou la Sofia.

I jo un altre Prou, però aquest havia fet efecte. Silenci.

I en el silenci vaig poder pensar: Què havia fet? Qui era jo per venir aquí i pegar a un xaval de tretze anys? Això sí, calia utilitzar el farol de la seguretat per davant de tot! El farol de la seguretat és un farol molt típic en la nostra professió. No cal tenir seguretat (poques vegades la tenim), però cal aparentar-la. Que ningú dubti de mi ni un gram, seria la meva perdició. Apa, tocava justificar-ho. Finalment vaig tancar el tema dient:

—És veritat que jo no puc pegar a ningú, però la seguretat de la Sofia va abans que les normes. I si cal, em saltaré totes les normes que faci falta perquè treballu i aprengueu.

Una altra mentida, un altre farol, sort que no tenim càmeres de seguretat! Bé, dos dilemes a sobre: per què en Juan, ara amb la pell més fosca i carregat de ràbia reaccionava d'aquella manera? I l'altre, què havia de fer? El segon dilema va quedar solucionat ràpid perquè tothom es trobava al seu lloc i vam començar a fer classe. Però llavors va arribar en Rafael, “d'on surts tu ara?”

—Profe, ¿no te acuerdas? Te dije que los martes me toca abrir el bar. Mi madre hace la quimio y hasta que no se levanta mi padre, hay que atender a los clientes, que empiezan a las 7 y necesitan su café.

En Rafael, amb aquella roba tan gastada i bruta aparentava passar de tot, però realment el benestar de la seva família era molt important, i ara la mare malalta.

No, no ho recordava. Carai. No sabia si preguntar-li per la seva mare, o se suposava que ja ho sabia. De nou, careta de profe.

—Molt bé, i per això has entrat pel forat de la tanca, oi? Saps que per allà no s'ha d'entrar.

Em vaig sentir freda i insensible, una vegada més, davant d'un xaval de tretze anys. Diria que era repetidor, en Rafael. Ja deuria tenir catorze anys. De fet no crec que superi cap dels cursos de l'ESO. Poc motivat per a superar els diferents reptes que es plantegen a l'ESO. Els exàmens i gaires treballs no estan fets per aquesta canalla. Tenen la motxilla massa plena pels pocs anys que tenen. I no la pensen omplir amb les tasques escolars, no la podrien arrossegar.

Vam començar la classe, ara sí. Aquella classe la portava preparada: aquell dimarts començàvem el tema del màxim comú divisor i el mínim comú múltiple. Per sorpresa meva, hi havia silenci a l'espera de que jo comencés. Fins i tot els passadissos van emmudir quan tots els professors ja es trobaven a les seves aules.

La classe va continuar i els hi vaig parlar de múltiples, però ells no estaven aquí. Ni crec que cap dels vuit que eren ara els hi interessés el més mínim aquella part de matemàtiques. Estava parlant sola; ells estaven en silenci, i semblaven atents, però en realitat estaven ben lluny. Vaig aprofitar el silenci i la pseudo-atenció, i vaig seguir

endavant amb el temari. No m'atrevia a preguntar res, ja que seria el final d'aquella estona de glòria. Ja ho faria després, quan encarregués els deures a fer a casa. Jo, la pissarra, el guix, els múltiples i res més; però per això em pagaven, oi? Per això vaig estudiar, oi? Endavant, que una hora passa ràpid, i sobretot aquell dia, que havíem invertit més de vint minuts en; arribar, creuar passadissos, estirar cabells, plantar bufetades, i en Rafael. Finalment, per fi, el timbre. Tot i estar en un altre món, el so del timbre el senten perfectament. Abans de marxar vaig posar deures, o més aviat els vaig llençar, aviam si algú els recollia.

Vaig sortir de l'aula: sorolls un altre cop, totes les hormones que s'havien adormit feia menys d'una hora s'havien activat de nou, i estaven més despertes que mai. Vaig caminar sense girar-me i vaig seguir fins al meu departament. Podríem dir que el meu departament era la meva zona de confort dins de l'edifici. Un company em va dir que ja quedava menys, però no em va dir per a què: pel cap de setmana? Pel pont de novembre? Per les vacances de Nadal? O per la jubilació? Fos el que fos, ja quedava menys.

Vaig agafar els estris de nou i vaig posar rumb a l'aula de 2n B, un grup "normal", si és que hi ha grups que ho són i grups que no ho són. Més passadissos i més hormones. Tot just quan entrava a l'aula, una alumna va sortir enfadada, indignada amb el món i disposada a menjar-se'l, o potser vomitar-lo. Va topar amb mi i em vaig apartar mantenint el cos recte, la meva dignitat no podia quedar ferida. Li vaig cedir l'espai just per passar. Il·lusa de mi, em va ignorar completament. Ni profe ni policia que valguessin, aquella noia seguia el seu intrèpid camí... cap a on? Només em va etzibar un:

—¡Vaya mierda, tus mates! Me dijiste que me

gustarían, ¡pero son una gran mierda!

La Míriam era una noia grassoneta, carregada de pircings. A vegades aquesta canalla es vol autodestruir, com si autocastigant el cos millorés alguna cosa.

Jo, desarmada i descol·locada:

—Bon dia Míriam, i sort!

Em va sortir així. Amb aquell grup només hi compartia tres hores a la setmana, de manera que no volia, i tampoc podia, gastar energies amb la Míriam. Li diria al Jordi, el tutor... o millor no, que potser en Jordi pensaria que no dominava els meus alumnes, que era una mica feble. Saps què? Dilema acabat. Quan tornés a classe, si és que tornava, ja reaccionaria, però llavors no tenia ganes de pensar-hi.

De nou, MCM i MCD. En aquell grup hi havia uns set alumnes que escoltaven i feien els deures. Set de vint-i-cinc no eren gaires, però què hi farem... I així: grup, guàrdia, permanència... i vaig plegar a dos quarts de dues. Els dimarts no tenia tarda, quin descans, ja s'havia acabat. Ja quedava menys.

Llavors només faltava anar a parlar amb algú de direcció per explicar la plantofada. Només feia unes setmanes que treballava a l'institut, i desconeixia què passaria amb la direcció, però hi vaig anar igualment. Vaig trobar-hi el cap d'estudis, en Lluís; semblava agradable. Li vaig explicar i es va limitar a comentar: "En quin marró m'has ficat!" Aquell comentari no em va ajudar a sentir-me protegida ni desprotegida per la direcció, però no ho vaig poder aclarir, i vaig marxar. Cap a casa.

Tocava posar rentadores, però el meu marit, ja n'havia posat una abans de marxar. Vaig posar l'assecadora, cuinar, preparar taula, dinar, descansar. Llavors sí, descans al sofà... Entro al cel. Però de cop vaig caure'n inesperadament, estava somiant. No sabia ben bé d'on

venia, però una por em va envair de cop. Ho vaig ignorar i vaig seguir intentant pujar al cel, però ja no podia.

L'endemà vaig intentar parlar amb en Juan, vaig intentar comprendre la seva violència vers la Sofia, però no seria ni l'endemà, ni l'altre, ni el següent. Van passar els dies i en Juan no apareixia. Em vaig passar aquest temps pensant que es devia haver avergonyit i que per això no tornava. Quan ho vaig comentar amb els seus companys i companyes gairebé esclafeixen de riure. Més endavant vaig pensar que potser no el deixaven tornar per què jo no el tornés a pegar, una altra il·lusió de les meves... Finalment va tornar i es va explicar: la seva àvia havia pres mal i l'havien hospitalitzat.

—Mi abuela cogió un virus y se quedó unos días en el hospital.

Vaig fer cara de “I...?”, i ell va afegir:

—Pero no fue nada, el médico dijo que aún era muy joven para asustarnos.

La comunitat gitana ja ho té això. Es fa mal algun dels seus membres i la resta a fer companyia a l'hospital. Ves que hi feia en Juan a l'hospital entre tanta família?

Una iaia jove, vaig pensar, tindria els seus 60-65 anys, però no. La seva iaia tenia 51 anys, i no em quadraven els números. En Juan va explicar-m'ho:

—Mi padre tiene 33 años, y es el segundo de su casa, por eso su madre ya tiene 51 años.

—El teu pare té només 20 anys més que tu?

—Sí, porque soy el tercero. Mi hermano mayor tiene 19 y tiene un bebé de meses, porque se casó muy mayor. Mi padre a los 13 años dejó preñada a mi madre con 14 y se casaron.

Vaig posar ulls de quadres. Quina pressa! Quina manera de trencar la millor etapa de la vida. En Juan va

continuar:

—Somos seis hermanos. Tengo tres menores que yo: 19, 17, 13, 9, 5 y 2 años. Mi sobrino tiene 3 años.

Quina barreja generacional, quin desori, quina diferència... I llavors va sorgir-me la pregunta: de què li serviria a en Juan haver vingut a l'institut? A vegades pensava que el nostre objectiu havia d'anar més enllà: que quan en Juan fos pare, i veiés què més hauria pogut fer i ser si hagués estudiat, obligués els seus fills a estudiar. Posats a preguntar, vaig aprofitar:

—El teu pare pega a la teva mare?

—Sí.

Ostres, de cop i volta em trobava davant d'un cas de violència masclista, i no sabia com havia d'actuar. Al cap em venien denúncies, anar a consolar la mare, aconsellar a en Juan sobre com acabar amb aquest problema... vaig limitar-me a preguntar:

—I la teva mare què fa, quan el teu pare li pega?

—Pegarle.

Dues preguntes, dues respostes. Li vaig preguntar, finalment:

—Qui guanya?

—Depende.

I amb aquesta tercera resposta vaig donar el tema per tancat. Per descomptat, la resposta que em preocupava més, per què pegava a la Sofia i li estirava els cabells, havia quedat contestada.